

Welkom

bij het slotsymposium Nederland
van het stikstofslot!

19 maart 2026

Praktijkaanpak
Emissiearme
Veehouderij

Harold Zoet

– *Gedeputeerde provincie Gelderland*

Praktijkaanpak
Emissiearme
Veehouderij

Ernst van de Ende

*– Managing Director Animal Sciences
Group, Wageningen University &
Research*

Praktijkaanpak
Emissiearme
Veehouderij

Shape responsible change

Praktijkaanpak Emissiearme Veehouderij

19 March 2026 | Ernst van den Ende

Veranderende wereld

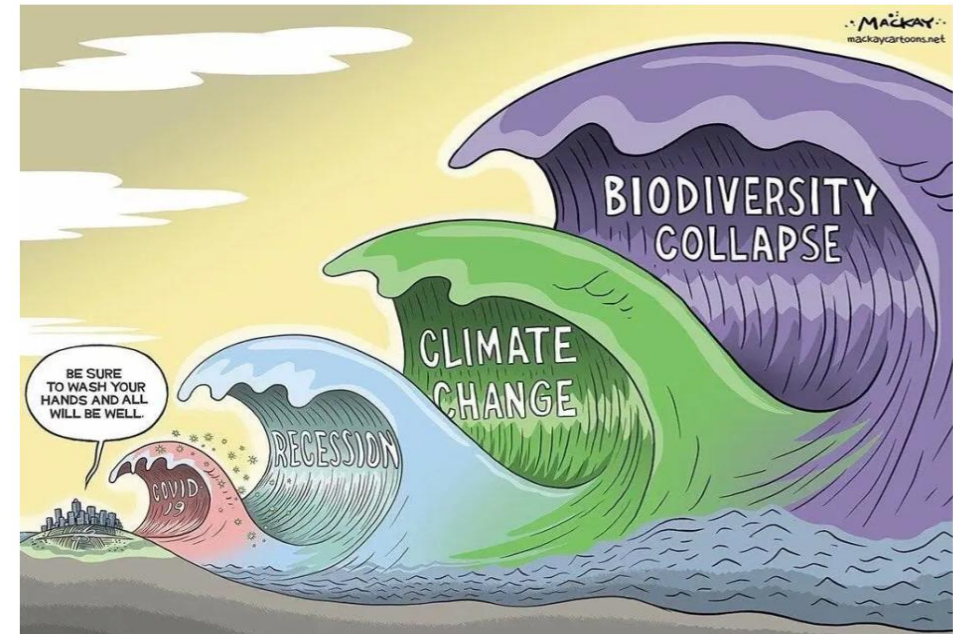
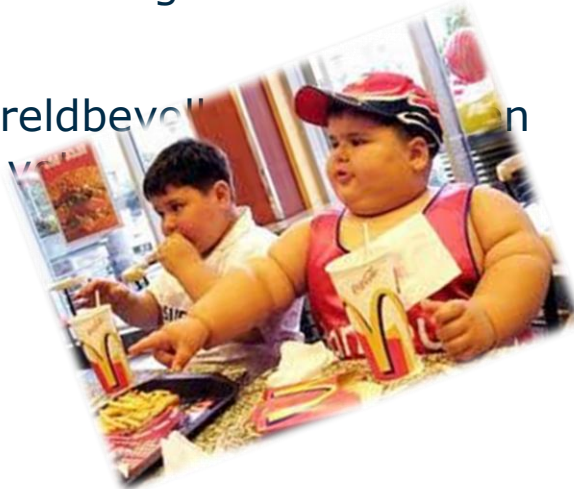
De wereld verandert snel en dit stelt de wetenschap in ons domein voor grote uitdagingen:

Wereldbevolking groeit snel (naar 9 miljard in 2050), welvaart neemt toe en daarmee de vraag naar (vooral eiwitrijke) voeding

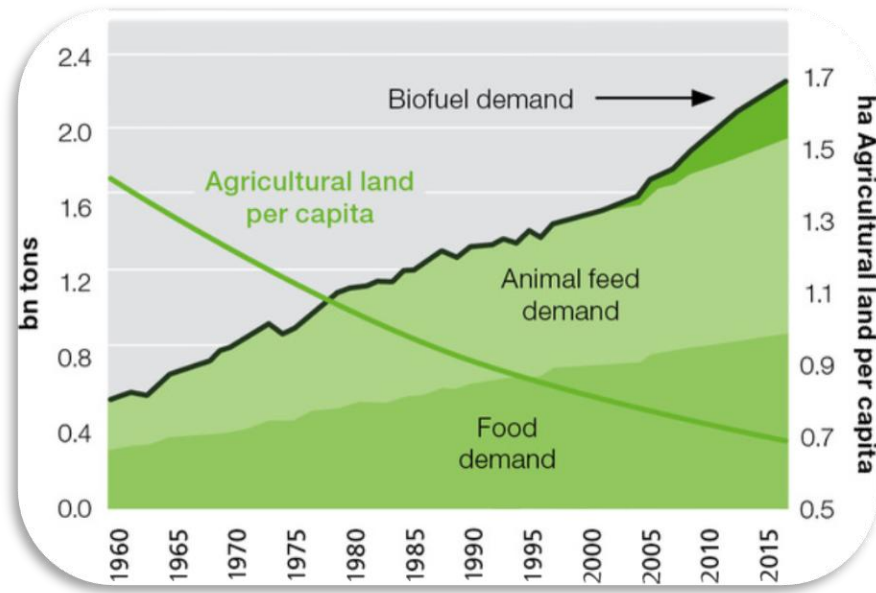
Milieu, natuur, klimaat en water staan onder grote druk

Fossiele brandstoffen en andere grondstoffen raken uitgeput

Een groot deel van de wereldbevolking heeft geen toegang tot voldoende of veilig voedsel

Grondgebruik onder druk wereldwijd

In NL 0.08 ha per
inwoner beschikbaar...

Innovatie is belangrijk

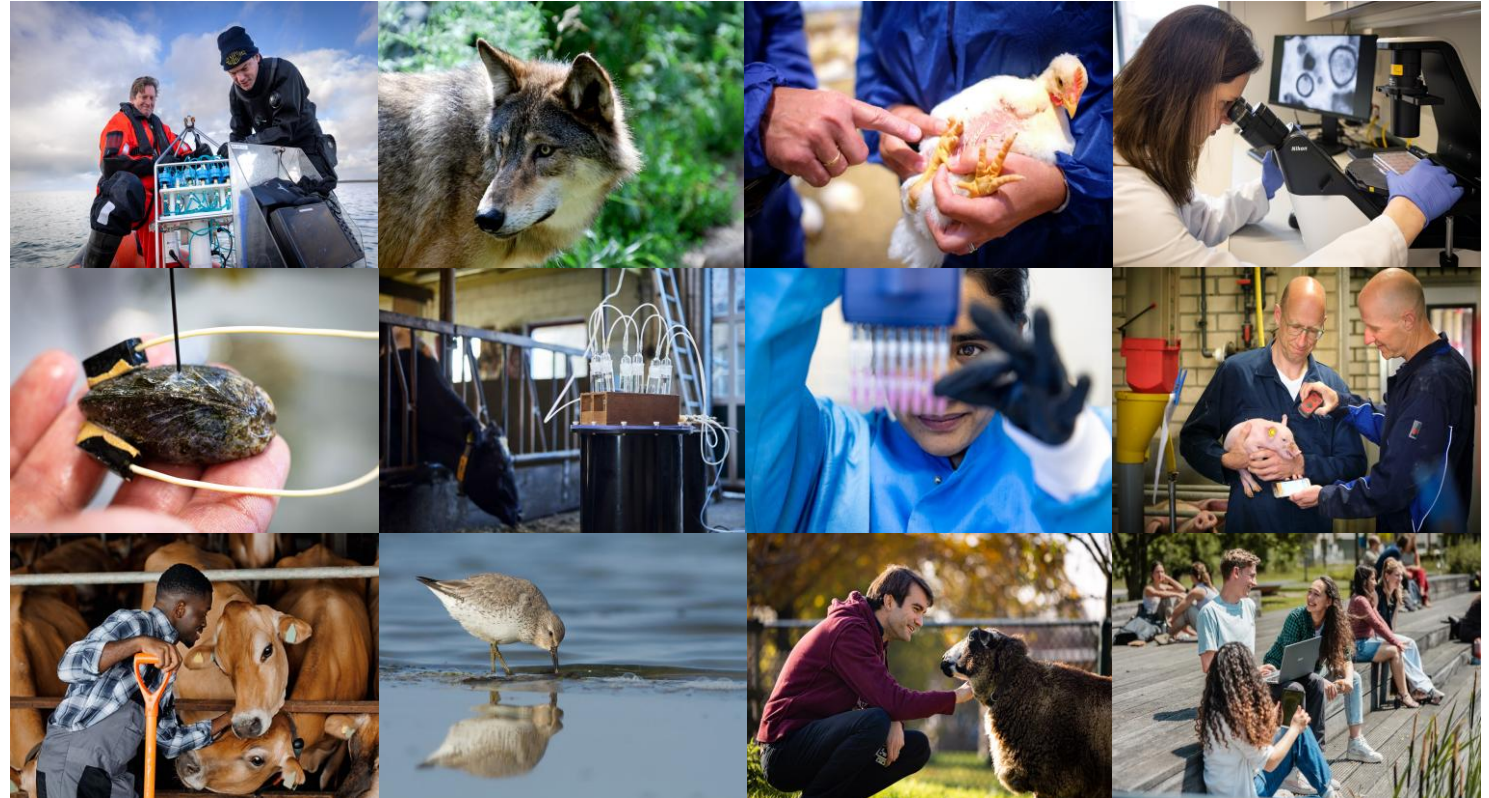
Volgende

Minder

Beter

Innovatie is belangrijk

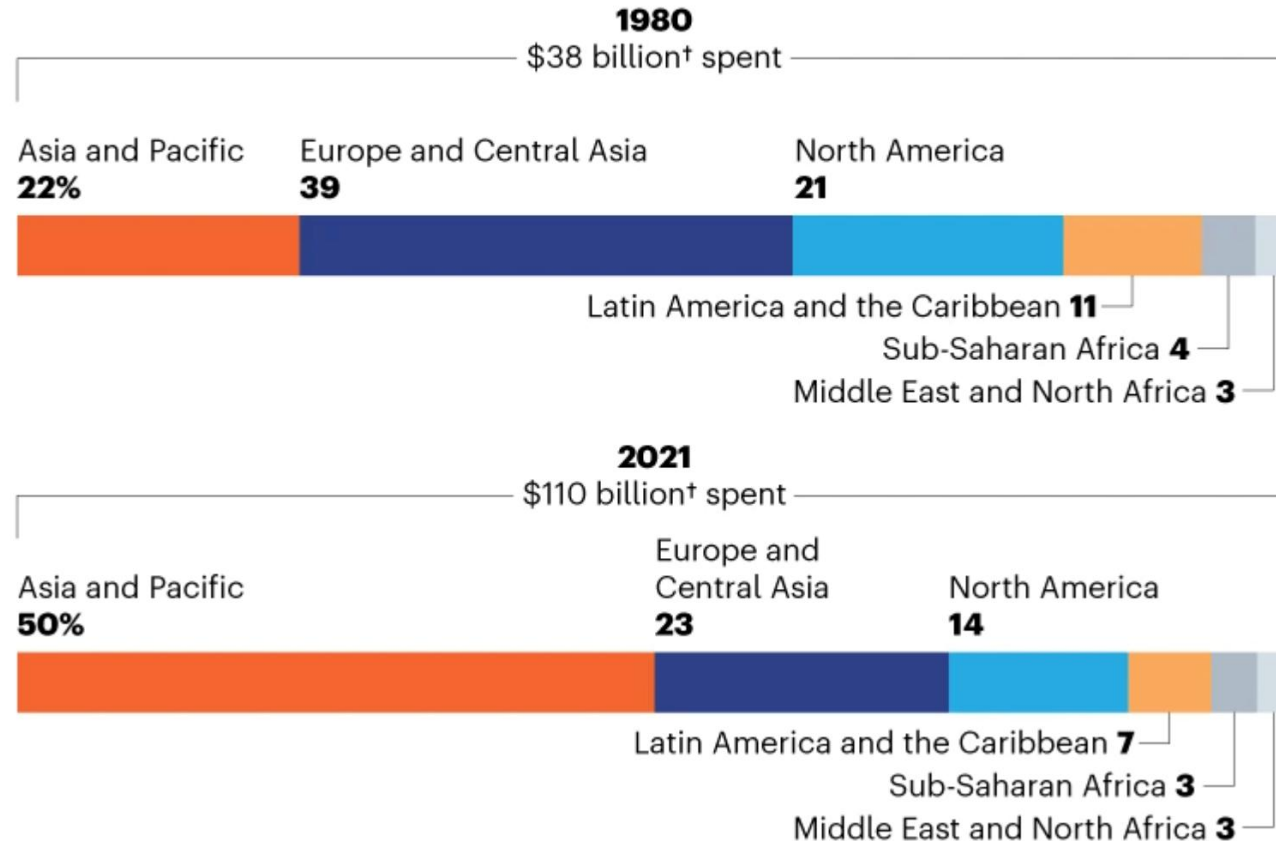
Volgende

Minder

Beter

Shaping responsible change

Duurzame
voedselssystemen

Biodiversiteit en
weerbare ecosystemen

Gezondheid voor mens,
dier en omgeving

Klimaatbestendige
toekomst

Biobased en circulaire
economie

Duurzaam water en
landgebruik

De wereld bekijken vanuit een nederlandse bril....

Wat bedoelen wij eigenlijk met een voedselsysteem?

De term 'voedselsystemen' verwijst naar alle elementen en activiteiten die verband houden met de productie en consumptie van voedsel, en de gevolgen daarvan, waaronder economische, gezondheids- en milieu impact.

Wereldwijd zijn er drie uitdagingen rond voedselsystemen

- het bieden van voedselzekerheid en gezonde voeding voor een groeiende wereldbevolking
- het borgen op een milieuvriendelijke en duurzame manier
- het ondersteunen van het levensonderhoud van miljoenen boeren en anderen in de voedselketen

Wat bedoelen wij eigenlijk met duurzaamheid?

Intensivering of extensivering?
Biologisch, gangbaar of natuurinclusief?
Circulaire of regeneratief?

Elke vorm van landbouw is kunstmatig en afhankelijk van management.

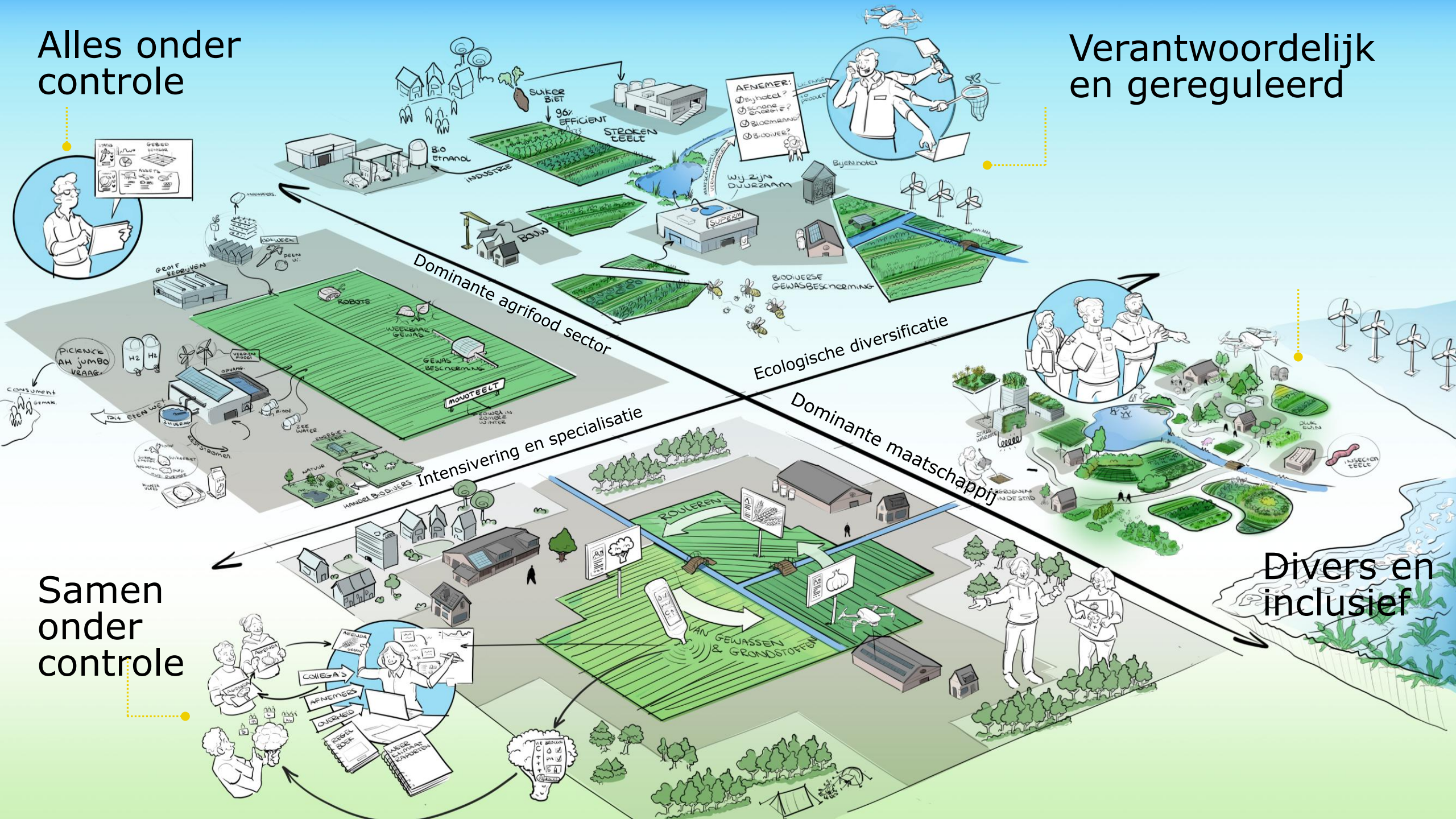
Duurzaamheid is een keuze, geen lineaire schaal

Verbinding in plaats van een dogmatische benadering

Alles onder controle

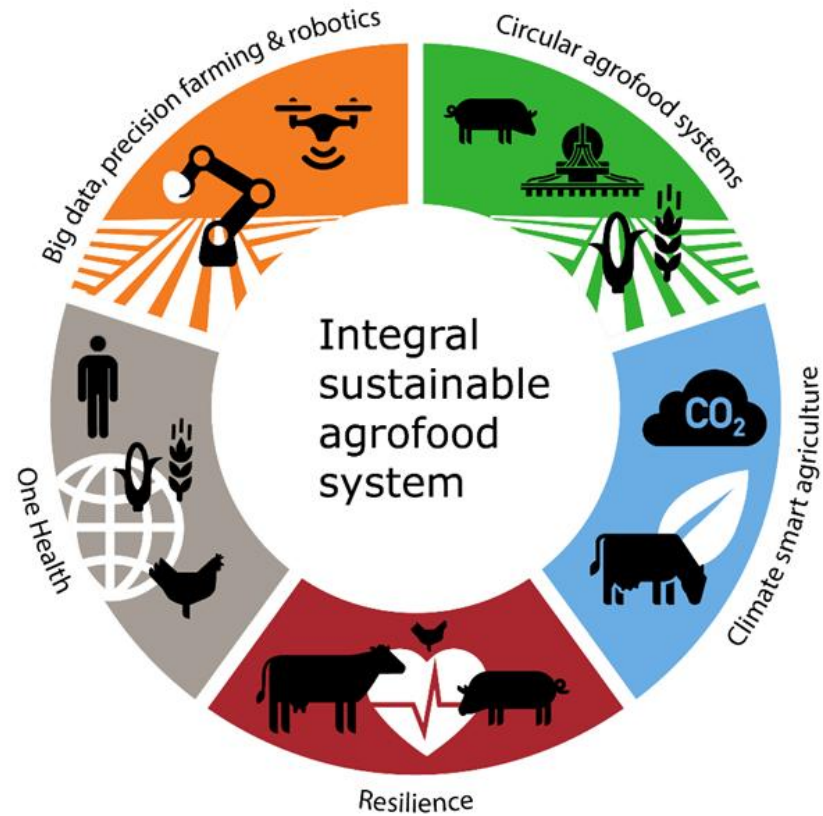
Verantwoordelijk en gereguleerd

Samen onder controle

Divers en inclusief

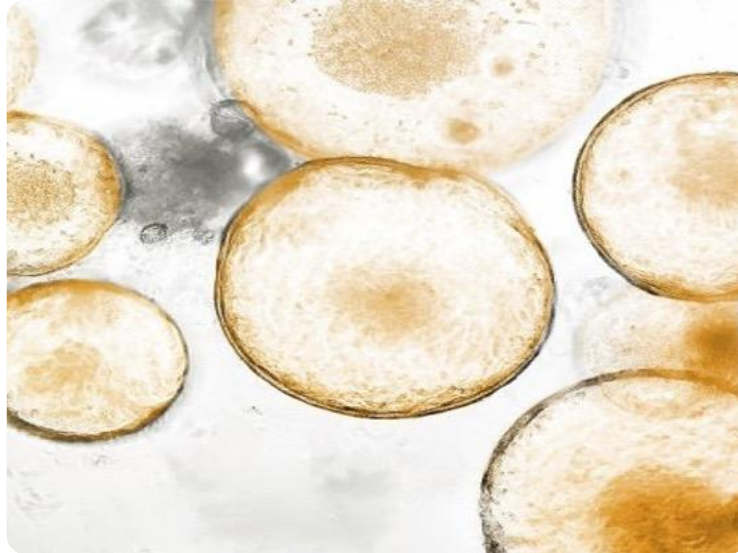
Duurzame veehouderij in voedselsystemen

Investeren in 'Next Level Animal Sciences'

Sensor technology

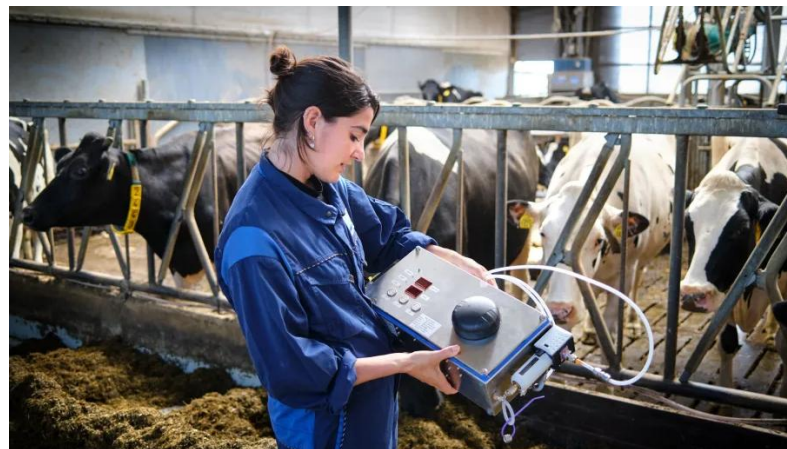
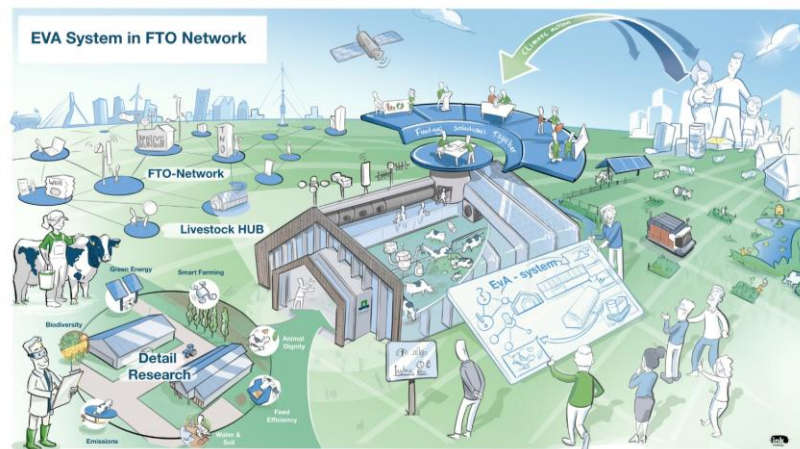

Complex cell systems

Data & models

Veel onderzoek naar emissie reductie

Uitdagingen voor emissiereductie

- Emissie reductie die effectief is in de wei
- Goedkoop meten en monitoren van emissies
- Mest management
- Management van diervoeder
- Fokkerij gericht op verlaging emissies
- Elk agrosysteem heeft zijn eigen typische emissies
- Verdienmodellen
- Optimalisatie in de keten

Het echte knelpunt ligt niet bij één enkele technologische achterstand: het bevindt zich op het snijvlak van biologie, economie, metingen/monitoring en sociale wetenschappen. De vraag is hoe meerdere resultaten tegelijkertijd kunnen worden geïntegreerd

PRAKTIJKNETWERK

Let's shape responsible change

Harm Borgers

*– Strategisch Adviseur in complexe
bestuurlijk-juridische dossiers*

Praktijkaanpak
Emissiearme
Veehouderij

In gesprek met ...

Ruud Tijssens
Harold Zoet
Ton Groot Roessink
Paul Bleumink
Marc Oudenhoven

Lucas Simons

– *Founder NewForesight & SCOPE
insight*

Praktijkaanpak
Emissiearme
Veehouderij

A graphic icon consisting of three white circles connected by lines, positioned to the right of the text box.

Deelsessies

Praktijkaanpak
Emissiearme
Veehouderij

Deelsessie 1
**Van meten naar sturen:
emissiereductie op
stalniveau**

Praktijkaanpak
Emissiearme
Veehouderij

Deelsessie 2
**Het bedrijf als geheel:
integrale mestaanpak
in de praktijk**

Praktijkaanpak
Emissiearme
Veehouderij

Deelsessie 3
**Samen sterker:
de kracht van
collectieven**

Praktijkaanpak
Emissiearme
Veehouderij

Deelsessie 4
**Van erf naar gebied:
lessen uit
gebiedspilots**

Deelsessies ronde 1

11.30 tot 12.30 uur

Deelsessie 1

Van meten naar sturen: emissiereductie op stalniveau

Zuidgallerij

Deelsessie 2

Het bedrijf als geheel: integrale mestaanpak in de praktijk

Wijsmanzaal

Deelsessie 3

Samen sterker: de kracht van collectieven

Statenzaal

Deelsessie 4

Van erf naar gebied: lessen uit gebiedspilots

Vergaderzaal N

Deelsessies ronde 2

13.30 tot 14.30 uur

Deelsessie 1

Van meten naar sturen: emissiereductie op stalniveau

Statenzaal

Deelsessie 2

Het bedrijf als geheel: integrale mestaanpak in de praktijk

Zuidgallerij

Deelsessie 3

Samen sterker: de kracht van collectieven

Vergaderzaal N

Deelsessie 4

Van erf naar gebied: lessen uit gebiedspilots

Wijsmanzaal